MAGAZINE VOOR ALUMNI VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Broerstraat 5

De voedingsbodem van de economie?

Het belang van kennismanagement

RuG

17E JAARGANG / NUMMER 3 / OKTOBER 2002

De Academie voor Management is nauw verbonden met de Rijksuniversiteit Groningen en werkt eveneens samen met Yale School of Management (USA) en St. John's College in Cambridge (UK).
De leergangen zijn ontwikkeld voor managers en 'reflective professionals' die werkzaam zijn in strategisch management, marketing en human resources. Onze werkwijze is geënt op de idealen van de klassieke universiteit: vakoverstijgend inzicht, academische vorming, groei naar leiderschap en talentontwikkeling. De Academie realiseert dit door optimale leercontexten te creëren, waarbij deelnemers coproducent zijn. Hiermee benadrukt zij de authentieke 'universitas', het groepsgewijs leren.

Onze studieadviseurs en programma managers bieden professionele begeleiding met informatie en advies over het leertraject dat het beste past bij uw persoonlijke kracht en loopbaanontwikkeling.

RuG

Academie voor Management

Nieuwe postdoctorale leergangen

Dit najaar worden aan het opleidingenaanbod van de Academie voor Management drie nieuwe leergangen toegevoegd. Deze postdoctorale leergangen bieden u als professional en/of manager een uitgekiende mogelijkheid om u verder te professionaliseren in uw huidige of toekomstige werkterrein. De leergangen worden afgerond met een diploma van de Rijksuniversiteit Groningen. Ze maken deel uit van het flexibel mastertraject, dat opleidt tot Master of *Human Development* of Master of *Marketing Strategy*.

"De leergang biedt een perfecte balans tussen theorie en praktijk. Aan het eind van de leergang beschik je over een bredere helicopterview en de juiste tool. Naast de diversiteit in docenten is met name de interactie met de medestudenten zeer waardevol. Een prima aanvulling op mijn persoonlijke ontwikkeling!"
Yolanda van Die, Manager Corporate Communications KPMG Corporate Marketing & Communicatie

Duurzaam Ondernemen
Duurzaamheid én concurrentiekracht

Doel van deze leergang is het uitwerken van een concept voor maatschappelijk en zakelijk verantwoord ondernemen voor de eigen organisatie, waarbij winstgevendheid en doelmatigheid van het business proces worden gekoppeld aan duurzame waardecreatie voor de diverse stakeholders. Deze leergang is ontwikkeld voor leidinggevenden, beleidsmakers en adviseurs die een voortrekkersrol willen spelen in het realiseren van duurzaamheid.

Start: *dinsdag 19 november 2002* (7 modules)

Business Marketing Management
Bijdragen aan het succes van uw klant

Integraal ketenbeheer veronderstelt samenwerking met diverse partners waarbij elke partij zijn eigen aandeel levert in de waardecreatie voor de klant. Kundig manoeuvreren in dit gecompliceerde waardennetwerk wordt hierbij steeds belangrijker. Deze leergang is ontwikkeld voor Account Managers, Service Managers en vooral technici in een commerciële functie die met een strategische focus professionele marketing willen bedrijven.

Start: *woensdag 20 november 2002* (7 modules)

Strategische Kennisproductie
Innoverend concurreren

Strategische kennisproductie is het optimaliseren en ontwikkelen van de relevante kennis in een organisatie om stelselmatig te kunnen innoveren. De deelnemer ontwikkelt kennis van nieuwe concepten, strategieën en inzichten over kennisproductie. Deze leergang is op speciaal verzoek ontwikkeld voor *leidinggevenden* en *professionals* van kennis producerende organisaties en kennisintensieve organisatie-eenheden zoals gezondheidszorginstellingen, opleidings- en onderzoeksinstituten, universiteiten, innovatie- en R&D-afdelingen.

Start: *dinsdag 18 februari 2003* (7 modules)

Bel voor meer informatie met ons studieadviescentrum: 050 – 316 21 15

www.academievoormanagement.nl

Ik wil graag de brochure ontvangen van de leergang(en):
☐ Duurzaam Ondernemen ☐ Business Marketing Management ☐ Strategische Kennisproductie
☐ Bel mij voor een studieadvies.

Naam: _____ M / V
Functie: _____
Bedrijf: _____
Adres: _____ werk/privé
Pc/Plaats: _____
Telefoon: _____ (overdag)
Telefax: _____
E-mail: _____

U kunt dit ingevulde formulier faxen naar 050 316 23 00 of opsturen naar de Academie voor Management, antwoordnummer 7002, 9700 VD Groningen.

B5 OKT02

Telefoon: 050 316 21 15 **Telefax: 050 316 23 00**

Meer dan 700 leidinggevenden en professionals afkomstig uit tal van ondernemingen en organisaties nemen jaarlijks deel aan onze programma's:
- postdoctorale leergangen
- flexibele mastertrajecten
- executive programma's
- incompany trajecten

Postdoctorale leergangen
- De programma's zijn georganiseerd in 6 tot 7 modules van elk 2 dagen, verspreid over 7 tot 8 maanden.
- De meeste leergangen starten 2 keer per jaar op centrale locaties.
- Elke leergang wordt geëxamineerd en is postdoctoraal gediplomeerd.

Flexibele mastertrajecten
Dit curriculum bestaat uit 4 onderdelen:
2 leergangen naar keuze, de Summer Academy en het schrijven van een masterproef.

Executive programma's
Gericht op ervaren leidinggevenden. De Business Leadership Course en Res Publica behoren tot de executive programma's.

Incompany Trajecten
Deze trajecten zijn inhoudelijk vergelijkbaar met de open leergangen. Extra meerwaarde wordt verkregen door het individuele leren specifiek te koppelen aan het organisatieleren. Dit maatwerk past bij uitstek in het Management Development-traject van de opdrachtgevende organisatie.

RuG

Inhoud

4 Interview met Rob de Wijk

6 Kennismanagement

10 Alumnireis naar Egypte

12 Groningse ogen voor satelliet

13 Ain wondre stad /
Pollo de Pimentel over de Grote Markt

14 Interview met Frans Zwarts

16 Alumnus in Tanzania

17 WKB / column van Wim Hofstee

18 Rudolf Agricola

20 Alumnireis naar Italië

21 Postacademische opleidingen

24 Brandpunt Groningen

25 UEF / column van Geert Sanders

26 De bookmarks van...

28 Alumni Achteraf

Redactioneel

Na een lange warme zomer kunnen koffers, rugzakken en zonnebrillen worden opgeborgen en kondigt de herfst zich aan. Ook de universiteit maakt zich op voor de winter en het nieuwe academische jaar. Al sinds jaar en dag wordt het academisch jaar geopend op de eerste maandag in september in de aula van het Academiegebouw. Een oude traditie die studenten in het verleden vaak aangrepen om de aandacht ergens op te vestigen. Zo werd vorig jaar voorafgaand aan de officiële opening de aula bezet door studenten die zich verzetten tegen de invloed van het bedrijfsleven op wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. Dit jaar verliep de opening beduidend rustiger en hoefden er geen verhitte gemoederen te worden gesust. Geen rebellie tijdens de opening dit jaar, maar wel de presentatie van een aantal veranderingen binnen de RUG. Zo werd Guido van der Wolk, student sterrenkunde en wijsbegeerte, als de nieuwe huisdichter gepresenteerd en nam Frans Zwarts het 'rectoraatstokje' over van Doeko Bosscher. De nieuwe rector magnificus krijgt de komende jaren met voldoende hete hangijzers te maken. Neem alleen al de invoering van de Bachelor-Masterstructuur, de opkomende concurrentie van andere universiteiten, de concurrentieslag tussen universiteiten om gesubsidieerd onderzoek, het teruglopend aantal studenten en de moeizame relatie tussen stad en universiteit. In zijn toespraak gaf Frans Zwarts aan, ondanks de geringe belangstelling van het huidige kabinet voor het wetenschappelijk onderwijs, zeker niet somber te zijn over de toekomst. Hij nodigde studenten uit langs te komen en hem te e-mailen over hun ideeën ten aanzien van de strategie van de RUG. Zelf noemde hij vier aandachtspunten die de komende jaren centraal staan, namelijk een scherpere profilering van de RUG als research-universiteit, meer aandacht voor studentenwerving, de oprichting van een brede natuurwetenschappelijke bachelor-opleiding en de intensivering van de strategisch belangrijke samenwerking met het AZG. In dit herfstnummer voelen wij onze nieuwe rector uitgebreid aan de tand. Ook voor het Alumnibureau is het nieuwe academisch jaar begonnen en staan er weer vele activiteiten op het programma, zoals een nieuwe reis en de voorjaarsdiners. In dit blad en ook op onze website (www.rug.nl, onder 'alumni') kunt u de meest recente informatie over alumnizaken vinden. Veel leesplezier en blijf ons vooral schrijven, bellen en mailen.

Lidy Bosker

Colofon

Zeventiende jaargang
Derde nummer / oktober 2002
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalmagazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen. Ook wordt het toegezonden naar oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. Broerstraat 5 wil ertoe bijdragen dat het contact tussen ons aller universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft genoten in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres
Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 73 79
alumni@bureau.rug.nl
Fax (050) 363 63 00

Redactie
Lidy Bosker
Harriet Enkelaar
Chris Giebels
Gert Gritter
Geert Sanders
Franck Smit
Bert Wolfkamp

Internet
http://www.rug.nl (alumni)

Ontwerp en lay-out
In Ontwerp, Assen

Fotografie
- Foto ESRON p. 12
- Rob van Ewyck (FB) p. 19
- Bert Janssen p. 9, 28
- Rob Kleinjans p. 23
- Elmer Spaargaren p. 7, 13, 21
- Gerard Til (WFA) p. 5
- Jean Paul Yska p. 14

Productie
Facilitair Bedrijf RUG

Druk
Tijl Offset, Zwolle

Oplage
46.000 exemplaren

Adreswijziging/ aanmelding
(050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

‘Je moet engagement kunnen loslaten’

Bij de uitreiking van de Rölingprijs spreekt Rob de Wijk met de naamgever van de prijs, oud-hoogleraar polemologie mr. B.V.A. Röling (10 oktober 1984). **Foto** Gerard Til

Met zijn stoïcijnse commentaren over oorlogvoering en gevechtstechnieken is Rob de Wijk, defensiespecialist van het instituut Clingendael, een luis in de pels van ethici en moralisten. Hij ziet zichzelf als boodschapper van slecht nieuws in een mooi jasje. ‘Ik breng verschrikkelijke strategieën zo, dat andere mensen er mee om kunnen gaan.’

Zwart gat

Met het uitbreken van de oorlog in Kosovo vestigde defensiespecialist Rob de Wijk zich definitief als Nederlandse televisiepersoonlijkheid. Niet lang daarvoor was hij nog hoofd conceptuele zaken op het ministerie van defensie, met de status van een topambtenaar. Spijt van zijn beslissing deze weelde in te ruilen voor een kleine kantoorkamer op de eerste verdieping van het instituut Clingendael heeft hij nooit gehad. ‘Mensen vragen mijn mening om mijn persoonlijke verdiensten en niet omdat ik een of andere omhooggevallen ambtenaar ben. Je hebt vrijheid, er wordt naar je geluisterd en je hebt toegang tot alles wat je wilt zien.’

Zonder een spier in zijn gezicht te vertrekken, spreekt De Wijk over het wippen van Saddam Hussein, de precisiebombardementen in Kosovo en de beste manier om Al-Qa’ida uit te moorden. Conventionele wapens zijn hierbij niet toereikend, dus is het logisch dat een discussie over atoomwapens de kop op steekt. ‘Mijn opvattingen over internationale betrekkingen grenzen aan het neorealisme. Ze gaan uit van machtspolitiek en het recht van de sterkste. Het kan niet zo zijn dat militairen gereduceerd worden tot oorlogsmisdadigers en dat elke vorm van militaire actie niet deugt. Het zijn reële kwesties, waar gewoon over gesproken moet worden.’

DE RUG-ALUMNUS DIE WELLICHT HET MEEST OP DE TELEVISIE VERSCHIJNT, IS ROB DE WIJK. EEN INTERVIEW OVER ZIJN STUDIETIJD, ZIJN LOOPBAAN EN DE DISTANTIE DIE DE WARE SPECIALIST KENMERKT.

Deze opvatting ontwikkelde De Wijk in zijn studententijd aan de RUG, begin jaren tachtig. Want hoe goed zijn contacten met het Polemologisch Instituut (instituut voor oorlogsstudies) ook waren, hij kon er niet tegen dat het de hele militaire dimensie van een conflict liet liggen. Oorzaken van oorlogen werden onderzocht, hoe vrede te stichten ook, maar daartussen lag een gapend zwart gat. In dat gat sprong De Wijk en met succes. Zijn scriptie over het militaire aspect van de ‘flexible response’- strategie van de NAVO viel meermaals in de prijzen. Een ervan was de Rölingprijs, genoemd naar hoogleraar Bert Röling van het polemologisch instituut. De prijs werd hem persoonlijk uitgereikt, vlak voordat de professor overleed. Voor De Wijk een stimulans om door te gaan, in een poging het debat over oorlogvoering te polariseren.

Studententijd

Legde De Wijk aan het eind van zijn studie de eerste fundamenten voor zijn carrière als defensiespecialist, in de eerste jaren leidde hij een volkomen ander leven. Als freelance journalist en liefhebber van de zeilsport was hij regelmatig te vinden op exotische locaties en niet in de collegezalen. ‘Ik heb krankzinnige dingen meegemaakt, maar op een heel ander vlak dan mijn medestudenten. Terwijl zij colleges volgden, stond ik op het dek van een jacht met twee helidekken in Saint-Tropez. Door tijdschriften werd ik gevraagd voor reisverslagen in het Caribisch gebied, Afrika en Amerika. En een groot deel van mijn scriptie heb ik geschreven toen we met een groep vastzaten op Grenada. We mochten van de Amerikanen de haven niet uit.’

Defensiespecialist Rob de Wijk (48) studeerde van 1978 tot 1983 geschiedenis aan de RUG. Tegelijkertijd was hij freelance journalist en eindredacteur bij een uitgeverij met onder meer wetenschappelijkeuitgaven. In 1989 promoveerde hij aan de Leidse universiteit en ging werken voor het ministerie van defensie. Als hoofd conceptuele zaken leidde hij een denktank die de krijgsmacht een nieuwe vorm moest geven. Na bijna tien jaar rijksambtenaar te zijn geweest, tekende hij voor een plek bij het instituut Clingendael en is hij hoogleraar strategische studies en internationale betrekkingen aan de Universiteit Leiden en de Koninklijke Militaire Academie (KMA). Naast deze functie heeft hij bij verschillende internationale organisaties adviserende functies. Voor de nabije toekomst heeft De Wijk zich tot doel gesteld een opleiding Krijgskunde op te zetten, in samenwerking met de KMA.

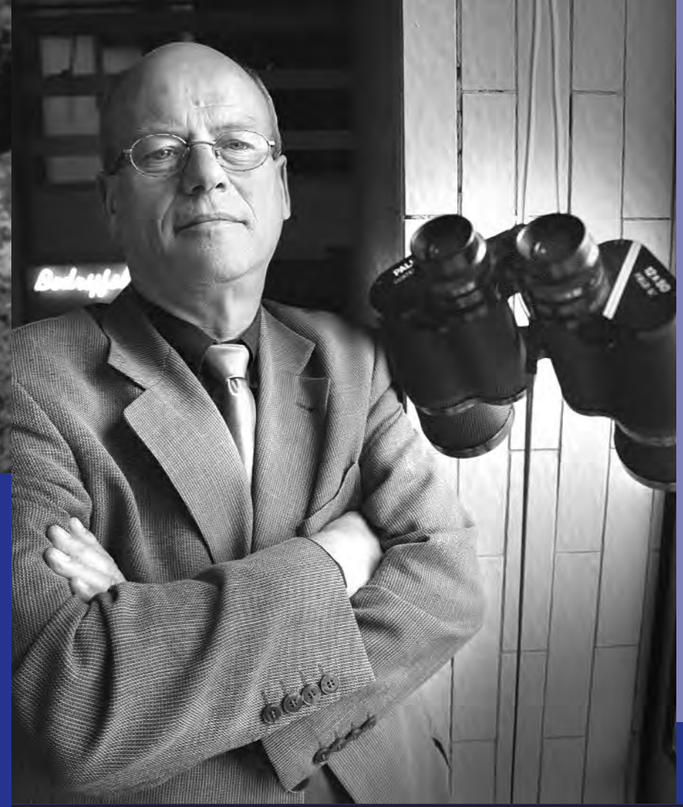
Een fantastische tijd, aldus De Wijk, maar hij beleefde toch nooit dat echte studentenleven. Oeverloos rotzooien, tot tien uur ’s ochtends in de stad. Een huis delen met een dozijn andere studenten. Of blokken in de Universiteitsbibliotheek. ‘Dat is allemaal aan me voorbij gegaan. Een groot gemis.’

Geregeld keert hij terug naar Groningen, de stad waar hij als eerstejaars al niet onbekend was. Met een oom in Haren en ooms en oma in de stad, was het vertrouwd terrein. ‘Mijn oma woonde op een bijzondere plek aan de Pelsterstraat, in wat nu De Slegte is. Als ik daar binnenloop bekruipt me een heel raar gevoel. De glas-in-loodraampjes bijvoorbeeld, daar zat mijn oma onder. En waar nu honderden tweedehands boeken naar boven gaan, daar was mijn slaapkamertje.’

De glimlach op het gezicht van De Wijk als hij over zijn jeugd praat, is er een die in zijn werk nooit zal verschijnen. Hij houdt niet van ‘engagement’; de deskundige hoort afstand te bewaren tot het onderwerp waar hij over spreekt. ‘Feiten en meningen worden door mensen vaak niet uit elkaar gehaald. Dat geeft problemen in de ambtenarij, in de politiek, in de journalistiek en zelfs in de wetenschap. Je moet dat engagement kunnen loslaten in het debat over oorlogvoering. Voor mij is dat geen enkel probleem; ik sta er niet mee op en ik ga er niet mee naar bed.’ ■

Sander Koenen

Kennis-management

VUL OP EEN ZOEKMACHINE VAN HET INTERNET DE TERM ‘KENNISMANAGEMENT’ IN EN ER VERSCHIJNEN RUIM TWAALFDUIZEND REACTIES MET DE MEEST UITEENLOPENDE BENADERINGEN VAN HET ONDERWERP. KENNISMANAGEMENT IS HOT. MAAR HET IS OOK EEN DIFFUUS VAKGEBIED, EEN CONTAINERBEGRIP VOOR ALLERLEI OPVATTINGEN EN METHODEN. PROFESSOR JACQUES BOERSMA EN KENNISMANAGER JOHAN OLDENKAMP GEVEN HUN VISIE.

‘Een van de belangrijkste veranderingen is de manier waarop naar kennis gekeken wordt.’

Het is geen Haarlemmer olie

Jacques Boersma is een van de nestors van de Groningse Bedrijfskundefaculteit. Vijfentwintig jaar geleden stond hij aan de basis van het cluster Bestuurlijke Informatiekunde. Hij deed onder andere onderzoek naar de ontwikkeling en implementatie van kennissystemen. In 1995 werd hij bijzonder hoogleraar Kennismanagement, de eerste in Nederland. Inmiddels is er een apart cluster Kennismanagement. In zijn onlangs verschenen boek Management van kennis stelt Boersma dat kennis dé concurrentiefactor is geworden, een essentiële productiefactor die bovendien te beïnvloeden is.

De aandacht voor kennismanagement komt niet uit de lucht vallen. De verschuiving van fysieke arbeid naar kennisgerelateerd werk, snelle veranderingen in de consumentenvraag, internationalisering van markten en de opkomst van ICT, het zijn allemaalontwikke-lingen die er toe hebben bijgedragen dat informatie en kennis van essentieel belang zijn geworden voor bedrijven en instellingen. Daarmee is er ook behoefte ontstaan aan inzicht in hoe die kennis op de juiste manier gebruikt en verzameld kan worden.

‘Een van de belangrijkste veranderingen’, zegt Boersma, ‘is de manier waarop naar kennis gekeken wordt. Vroeger zag men het als iets onbestuurbaars, iets dat in mensen zit en waar je als bedrijf geen vat op hebt. Nu zien we dat je het wel degelijk kunt sturen, door het te benoemen, expliciet te maken. Dat is wat kennismanagement doet: de aanwezige kennis expliciet maken en van daaruit proberen nieuwe kennis te creëren.’

Boersma noemt het voorbeeld van een fabrikant van gordijnstoffen. ‘Toen we daar onderzoek deden bleek vooral de rol van de ontwerper essentieel te zijn. Die man had alleen niets op papier staan: zijn manier van werken, zijn contacten, noem maar op. Als zo’n man wegvalt dan komt dat bedrijf in de problemen. Met kennismanagement kun je dergelijke zwakke plekken in kaart brengen en oplossingen zoeken. Je maakt risicoanalyses, kijkt wat nu of in de toekomst cruciaal is, hoe het zit met de spreiding van kennis.’

Dwingende ogen

Bij kennismanagement gaat het om de overdracht, het delen en het creëren van kennis binnen een organisatie. ‘Daar is niet één oplossing voor, het is geen Haarlemmer Olie’, benadrukt Boersma.

Ook de hulpmiddelen die gebruikt worden verschillen nogal eens. Bij de eerder genoemde ontwerper werd geadviseerd een klassieke meester-gezel-leerling-relatie op te zetten om de relevante kennis voor het bedrijf te behouden. Andere bedrijven werken juist met moderne middelen zoals intranet. In kennisgemeenschappen, communities of practice of ‘virtual communities’ kunnen mensen met een gemeenschappelijk werkgebied hun kennis en ervaringen uitwisselen.

Boersma: ‘Er moet dan wel een leider zijn die het trekt. Een paar dwingende ogen, die zorgen dat mensen ook daadwerkelijk meedoen. Want de vraag is of mensen altijd wel mee willen werken. Er moet een gemeenschappelijk belang zijn, waardoor je zelf wilt bijdragen en ook wat terug krijgt. En die bijdrage moet ook gehonoreerd worden binnen de organisatie. Bij het staalconcern Corus is ooit een kennisgemeenschap opgesteld om te voorkomen dat een bepaalde klant door alle verschillende verkopers afzonderlijk benaderd zou worden. Dat ging mis, want die verkopers moesten hun eigen doelen halen. Hun individueel belang strookte niet met het bedrijfsbelang.’

Sturing is volgens Boersma ook nodig als het gaat om opleidingen en cursussen. ‘Mensen kunnen veel te gemakkelijk een cursus volgen die ze zelf willen doen, maar die voor het bedrijf als geheel misschien helemaal niet waardevol is. Een bedrijf zou eigenlijk een corporate curriculum moeten opstellen, zoals dat ook in het onderwijs wordt gebruikt. Hierin staan bijvoorbeeld de kennisdoelstellingen van een bedrijf en in relatie daarmee de wenselijke opleidingen.’

Middenmanagement

Wat kennismanagement nu precies is blijft een moeilijk punt. ‘Je kunt het vanuit heel verschillende invalshoeken benaderen: human resource, inno-

‘Mensen kunnen veel te gemakkelijk een cursus volgen die ze zelf willen doen, maar die voor het bedrijf als geheel misschien helemaal niet waardevol is.’

vatie, strategie, ICT, in mijn boek heb ik er in totaal tien genoemd. Van alles heeft het wel een beetje. Ik denk dat we nu bezig zijn het als vakgebied gestalte te geven, zoals dat ook ooit gebeurde voor bijvoorbeeld personeelsmanagement. Een vakgebied ontwikkelt zich pas goed als er een gemeenschappelijke definitie is van het object en als de methodes en techniek algemeen aanvaard zijn. Dat is op dit moment nog niet zo. We proberen nu de samenhang te ontdekken tussen de verschillende facetten, de terreinen waarop je met kennis te maken hebt. Dat is des bedrijfskundes. Het is de rol van de universiteit om het vakgebied in alle rust verder te ontwikkelen, in samenspraak met het bedrijfsleven.’

Volgens Boersma gaat het niet alleen om de menselijke kennis, maar ook om documenten, machines en computers. ‘Je moet die vier kennisdragers gecoördineerd aansturen, dan heb je een meerwaarde. In de praktijk blijken die verschillende onderdelen afzonderlijk gemanaged te kunnen worden. Het probleem zit denk ik in de samenhang, de helikopterview. Daar hoefje geen tien kennismanagers voor aan te stellen, maar je moet wel mensen hebben die verstand van zaken hebben. Met name voor het middenmanagement betekent dat een heel nieuw leerproces. Houd het middenmanagement in ere, want op die plek moet juist het overzicht ontstaan. Een productiemanager is toch ook met machines bezig? Dus waarom geen kennis in de portefeuille? Ook daar ligt een rol voor de univer-siteit. Want het middenmanagement wordt hier opgeleid. De verandering moet vanuit het onderwijs komen.’

Bert Wolfkamp

Prof.dr. Jacques Boersma, Management van kennis, een creatieve onderneming, Van Gorcum, Assen, 2002

‘Tijdens de industriële revolutie is er een scheiding ontstaan tussen denken en doen.’

De integratie van denken en doen

Johan Oldenkamp – alumnus psychologie en gepromoveerd bedrijfskundige – coördineert de kennismanagement consultancy bij Cap Gemini Ernst & Young binnen de Benelux. Daarnaast schreef hij enkele boeken over ‘professioneel leren’ en het ‘succesvol overdragen van kennis’. ‘In de praktijk werkt kennismanagement minder goed dan in theorie. Zelfs mijn eigen boeken zijn wel eens te positief.’

Als psycholoog kijkt Oldenkamp vooral met een cognitieve bril naar het kennisvraagstuk. ‘Je kunt mensen wel overladen met signalen, maar wat kun je nog opnemen, wanneer is het nog productief? Er is bijvoorbeeld een helecc-cultuur ontstaan: e-mailtjes worden voor de zekerheid ook maar aan co-readers gestuurd. Het gevolg is dat mensen steeds vaker denken “interessant, maar moet ik dat weten?”. Mailtjes worden ook vaak ongelezen weggegooid. Kennismanagement kan bijdragen dit soort problemen op te lossen. Door in kaart te brengen wat de belangrijkste kennisvelden zijn, wie de eigenaar is van zo’n veld en door de verschillende processen te sturen. Kortom: wat weet iemand en wat zou iemand moeten weten.’

Daarbij is gedragsverandering een eerste vereiste volgens Oldenkamp. ‘Als je het gedrag van betrokkenen niet verandert dan kun je beter ophouden. Ik heb het zelf gezien bij de introductie van een wereldwijde intranet in een bedrijf waar ik werkte. Het hele net werd volgegooid met “best practices”. Als je iets zocht kreeg je zoveel “beste voorbeelden” dat je door de bomen het bos niet meer zag. Dus ging je toch maar weer gewoon bellen zodat je wist dat de uitwerking betrouwbaar was omdat je de bron kende. Het gaat er om dat het gebruik van dergelijke best practices wordt geïntegreerd in de dagelijkse manier van werken.’

Voedingsbodem

In zijn eigen bedrijf maakt Johan Oldenkamp onder meer gebruik van ‘communities of practice’. De adviseurs delen, vaak via internet, hun ervaringen en kennis en leren op die manier van elkaar. Het werkt. Er wordt een gezamenlijke aanpak ontwikkeld en mensen helpen elkaar bij het oplossen van knelpunten. ‘Naar mijn mening gaat kennismanagement over hoe een onderneming in staat wordt gesteld kennisontwikkeling, -overdracht en -benutting te bevorderen. De krachtigste manier is door mensen zelf samen te laten leren. Het moet tussen de oren komen en niet in databases. Ergens tijdens de industriële revolutie is er een scheiding ontstaan. Er zijn mensen die zich alleen bezig houden met denken en anderen die alleen doen. Dat werkt niet meer. Die scheiding moet opgeheven worden. Mensen moeten niet alleen handelen, maar ook zelf hierover bezinnen, nadenken en vervolgens besluiten nemen hoe het beter kan. Op die manier voorkom je dat een organisatie log en inefficiënt wordt.’

In de praktijk blijkt deze manier van kennismanagement niet gemakkelijk te introduceren. ‘Veel mensen en bedrijven denken nog in targets waarop je wordt afgerekend en aan korte termijn resultaten. Terwijl we juist toe moeten naar een nieuwe manier van werken waarin een professional zelf beslissingen neemt en kàn nemen. Het zal enige tijd vergen voordat we hiervan de resultaten mogen proeven. Vergelijk het met tuinieren. Met kennismanagement probeer je de wortels van een onderneming te versterken. Het management kan daar alleen een goede voedingsbodem voor creëren. Je zorgt dat de aarde goed is, geeft wat water en snoeit zo nu en dan, maar verder laat je de natuur zijn gang gaan. Dat is voor een manager eng, want het is niet goed te sturen. Maar alleen op deze manier ontstaat een onderneming die adequaat en tijdig kan inspelen op de steeds complexer en vluchtiger wordende omgeving.’ ■

Bert Wolfkamp

(uw reactie kunt u sturen naar: johan.oldenkamp@cgey.nl)

Dr. Johan H. Oldenkamp, Professioneel leren, Lemma, Utrecht, 2002

Betoverend Egypte!

DE ALUMNIREIS 2003 GAAT NAAR EGYPTE. EEN UNIEKE TOCHT LANGS DE ISLAMITISCHE EN OUD-EGYPTISCHE CULTUUR.

Voor de derde keer organiseert het Alumnibureau een reis voor de alumni van de RUG. Vorige jaren hebben wij Florence en Moskou-Petersburg bezocht, maar nu gaat de reis naar Egypte, het land van vele culturen en vele millennia geschiedenis! In het goede gezelschap van andere RUG-alumni bezoeken we een interessante bestemming, waarbij meereizende deskundigen van de alma mater hun kennis met u delen.

Uniek

Dankzij de medewerking van RUG-specialisten ligt er een programma dat geen enkel 'gewoon' reisbureau u kan bieden. Arabist en islamkenner Fred Leemhuis voert u de eerste helft mee langs de rijkdommen van de islamitische cultuur in Caïro. De tweede helft wordt verzorgd door egyptoloog Jaap van Dijk, met wie we naar Aswan en Luxor gaan. Van Dijk is specialist op het gebied van de Oud-Egyptische cultuur en betrokken bij de recente opgravingen bij de Piramide van Dahzjor. Van hem krijgt u een unieke rondleiding op deze archeologische site, waar normaliter toeristen geen toegang hebben. Ook onze Alumni Relations Officer Lidy Bosker gaat mee, terwijl we ter plaatse worden vergezeld door een Egyptische gids.

Programma*

De reis duurt dertien dagen, van zondag 16 maart tot vrijdag 28 maart 2003. Het vervoer vindt plaats per vliegtuig (ook binnen Egypte), eigen bus, boot en metro. Er is plaats voor 26 deelnemers. Omdat we veel moeten lopen, is een goede gezondheid en conditie een voorwaarde.

Caïro (I)

De eerste vier dagen staan in het teken van de laatste duizend jaar islamitisch Caïro. Fred Leemhuis neemt ons mee op een unieke tocht langs de Islamitische kunst en cultuur. Extra programma-onderdelen zijn:

- een bezoek aan het Nederlands instituut, met een lezing van de correspondent te Caïro
- een ontmoeting met schrijfster Arita Baaijens, auteur van *Regen van vuur* en *Oase Farafra* (onder voorbehoud)
- een sessie met traditionele Arabische muziek in de Opera (indien mogelijk)

Aswan

Op de vijfde dag nemen we de ochtendvlucht naar Aswan, waar we twee dagen verblijven. We brengen een bezoek aan onder meer het Nubisch Museum en de Philae Tempel. Het vervoer in Aswan gaat deels via de Nijl in een felucca (een Egyptische zeilboot). Vanuit Aswan reizen we met de bus via Kom Ombo en de Horustempel in de oude stad Edfu naar Luxor.

Luxor

Gedurende drie dagen verkennen we de omgeving van Luxor en bezoeken onder meer het oude Thebe met de Vallei der Koninginnen en de Vallei der Koningen. Ook staat een bezoek aan de Dodentempel van Hatsepoet en het tempelcomplex van Karnak op het programma.

Caïro (II)

Op de elfde dag vliegen we met een ochtendvlucht terug naar Caïro, waar we nog twee dagen verblijven. Na een bezoek aan de bazaar Khan Khalili gaan we de piramiden in Gizeh bekijken. Veel minder bekend (en bezocht) zijn de piramiden van Dahzjor ten zuiden van Sakara, die we onder leiding van Jaap van Dijk bezichtigen.

En er is meer...

Tijdens de reis maken we kennis met de huidige Egyptische bevolking, de Arabische taal, het onderhandelen op de Khan Khalili en andere zaken die het verblijf in Egypte nog boeiender maken!

Begeleiding

Dr. J. van Dijk

Jaap van Dijk, Egyptoloog en werkzaam bij de Faculteit der Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap, brengt ons in contact met de Oud-Egyptische kunst en religie, vooral in de omgeving van Aswan en Luxor. Van Dijk is momenteel betrokken bij opgravingen in Karnak en Sakara.

Dr. F. Leemhuis

Fred Leemhuis, werkzaam bij de vakgroep Talen en Culturen van het Midden-Oosten en oud-directeur van het Nederlands Instituut te Caïro, deelt zijn kennis van de geschiedenis en hedendaagse ontwikkeling van de islamitische kunst enculturen. Leemhuis is momenteel betrokken bij het International Oasis Farafra-project.

Drs. A.H. Bosker

Lidy Bosker, RUG-alumnus en neerlandicus, is werkzaam bij de afdeling Alumni Relations als Alumni Relations Officer. Zij verzorgt de algehele coördinatie en organisatie van de Alumnireis 2003.

Kosten*

De kosten bedragen € 1400, maar houders van een alumnipas (zie pag. 27) krijgen € 50 korting. Dit bedrag is exclusief visum ter plaatse (€ 20), eventuele toeslag eenpersoonskamer (€ 149), reisverzekering, annuleringsverzekering, lunchkosten en kosten voor het avondprogramma (entreegelden enz.).

Aanmelding*

Het maximale deelnemersaantal is slechts 26, wat betekent dat de reis snel vol zal zitten. Meldt u zich daarom snel aan. De plaatsing gaat op volgorde van binnenkomst. Als u echter al heeft deelgenomen aan de eerste twee alumnireizen, krijgen anderen voorrang. Geïnteresseerden die niet direct geplaatst worden, komen op een wachtlijst. De inschrijving sluit op 15 november 2002. Kort hierna krijgt iedereen die zich heeft aangemeld bericht of men wel of niet mee kan gaan. Deelnemers mogen één introducé meenemen die geen RUG-alumnus is.

Informatie staat ook op http://www.rug.nl (ingang alumni).
Verder kunt u uiteraard altijd bij ons terecht,
telefoon: (050) 363 46 84, fax (050) 363 63 00
of e-mail: alumni@bureau.rug.nl

* Wijzigingen voorbehouden.

Reserveringsformulier RUG-reis voor alumni

Naam en adresgegevens van de hoofdboeker

Naam	
Straat	
Postcode en woonplaats	
Telefoon	
E-mail	
Naam en telefoon 'thuisfront'	

Deelnemers (inclusief hoofdboeker)

Naam (zoals vermeld in paspoort!)	Geslacht	Geboortedatum	Beschikt over alumnipas*
1	m / v		ja / nee / vraagt pas hierbij aan
2	m / v		ja / nee / vraagt pas hierbij aan

Kamerindeling:

- ☐ hoofdboeker wil samen met tweede boeker tweepersoonskamer
- ☐ hoofdboeker wil eenpersoonskamer (toeslag € 149)
- ☐ hoofdboeker meldt zich alleen aan, maar wil eventueel tweepersoonskamer delen met reisgenoot indien mogelijk

Dieetwensen en overige opmerkingen:

Plaats
Datum

Handtekening:

* De pas geeft recht op € 50 korting voor één persoon en is alleen bestemd voor RUG-alumni; zie ook pagina 27.

GRONINGSE STERRENKUNDIGEN ZIJN BETROKKEN BIJ EEN GROOTS EUROPEES PROJECT VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK IN HET HEELAL.

Groningse ogen voor satelliet

De Groningse vestiging van de Stichting Ruimte Onderzoek Nederland (SRON) heeft een lange traditie als het gaat om waarnemingen van infraroodstraling. De sterrenkundigen bouwden onder meer mee aan de succesvolle satellieten IRAS en ISO. Over vijf jaar zal een nieuwe, Europese satelliet de lucht in gaan met Groningse infrarood-ogen.

In 2007 zal het Herschel Space Observatory door het European Space Agency (ESA) met behulp van een Ariane-raket worden gelanceerd.Het gaat naar een punt dat 1,5 miljoen kilometer ver weg in de ruimte ligt en waar onze aarde, een hinderlijke bron van infraroodstraling, het uitzicht van de satelliet zo min mogelijk belemmert.

Aan boord bevindt zich dan een instrument waarvan SRON de hoofdaannemer is en dat HIFI heet: Heterodyne Instrument for Far Infrared. ‘Er zit twintig jaar vooronderzoek in,’ vertelt projectwoordvoerder dr.ir. Gert de Lange van SRON-Groningen. ‘SRON heeft ook het initiatief genomen voor de bouw van dit instrument.’ Naast SRON, een stichting van onderzoekfinancier NWO, draagt een twintigtal instituten verspreid over de hele wereld significante delen bij.

Witte vlek op de kaart

HIFI zal waarnemingen verrichten aan infraroodstraling in het zogeheten submillimeter golflengtegebied (straling met een golflengte tussen de 1 en 0,1 mm). Dat moet wel met behulp van een satelliet, omdat deze straling (ook wel warmtestraling genoemd) grotendeels door onze atmosfeer wordt geabsorbeerd. ‘Het submillimeter gebied is een witte vlek op de kaart van het heelal,’ benadrukt De Lange. De techniek voor gevoelige submillimeter ogen is onder andere ontwikkeld door SRON-Groningen, in samenwerking met natuurkundegroepen van de RUG en de TU Delft. Het hart van het instrument is een supergeleidende schakeling, de zogeheten heterodyne mixer. Die brengt de frequentie van de submillimeterstraling, die te hoog is om te analyseren, omlaag naar een gebied waar dat wel heel nauwkeurig kan. Het betreft een technologisch kunststukje: de schakeling bestaat uit twee supergeleidende lagen, gescheiden door een isolator van aluminiumoxide die slechts enkele atoomlagen dik is.

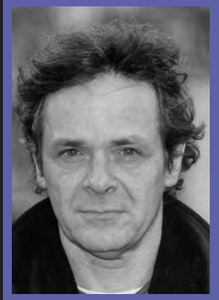
Om infraroodstraling van verafgelegen sterren en gaswolken op te vangen, moet er zo weinig mogelijk achtergrondstraling van de satelliet zelf zijn. Daartoe wordt de telescoop van de satelliet afgekoeld tot -200 graden Celsius. De supergeleidende detector zal met vloeibaar helium nog verder worden afgekoeld, tot -269 graden Celsius. Dat is vier graden boven het absolute nulpunt. Het betekent dat de gevoelige apparatuur, naast de trillingen van de lancering, ook de enorme afkoeling goed moet kunnen doorstaan.

Een internationaal consortium is in september begonnen de vele componenten van een oefenversie van HIFI te bouwen. Deze onderdelen zullen bij SRON in elkaar worden gezet. Daarna volgt een tweede versie, die voor opdrachtgever ESA het bewijs moet leveren dat de apparatuur tegen de lancering bestand is en de omstandigheden in de ruimte kan overleven. Pas daarna volgt het vluchtmodel, dat daadwerkelijk de ruimte in gaat. Als de HIFI eenmaal is gelanceerd, wordt het bijvoorbeeld mogelijk de samenstelling van de kraamkamers van sterren (ijle gaswolken in het heelal) of kometen te bestuderen. De Lange: ‘Vooral de aanwezigheid van watermoleculen kan ons veel leren over allerlei processen in het heelal. Een goede studie daarvan was tot nu toe onmogelijk.’

René Fransen

Zie ook: www.sron.nl

GRONINGEN. UNIVERSITEIT. MAAR OOK TALLOZE STRATEN, HUIZEN, BRUGGEN, PLEINEN MET EVEN ZOVEEL HERINNERINGEN DAARAAN VAST. OUD-RUG-STUDENTEN VERTELLEN OVER HUN SPECIALE PLEK.

Pollo de Pimentel (43) / regisseur van onder meer de speelfilm ‘De oesters van Nam Kee’ en de televisieseries ‘Baantjer’ en ‘Spangen’ / studeerde tussen 1977 en 1984 kunstgeschiedenis in Groningen (en een blauwe maandag psychologie), maar ging uiteindelijk naar de filmacademie in Amsterdam / speciale plek: de stoep voor Vindicat.

‘Bij Vindicat voor de deur was zo rond 1984 ’s zomers een terras. Een of twee jaar achter elkaar. Ik denk dat het uiteindelijk verboden werd omdat het illegaal was. Het terras ging nooit dicht. Als je was gaan stappen was dat het eindpunt waar je nog een laatste pilsje dronk. Het was Caribisch ingericht, beetje lullig, met een paar palmboompjes. Vindicaters in witte overhemden speelden voor ober.

Ik studeerde kunstgeschiedenis, maar wilde naar de filmacademie in Amsterdam. Toen ik daar werd aangenomen was het januari. Die studie begon pas in september, dus heb ik de rest van dat jaar in Groningen bijna niets gedaan aan de studie. Ik heb het uitgaansleven verkend – toen pas echt goed – en gemerkt wat een leuke uitgaansstad Groningen is, veel beter dan Amsterdam. Ik gaf die zomer veel geld uit aan kroegen. Toevallig had ik net een klein erfenisje gehad, dat kwam goed uit. Het leuke aan dat Vindicatterras was dat er van alles bij elkaar kwam. Om een uur of zeven, acht ’s morgens, vlak voor het normale leven weer begon, zag je er corpsballen, linkse lui en kunstenaars. Alles door elkaar, het maakte niet uit. Men was geanimeerd met elkaar in gesprek, beschonken, maar toch vredig, al kwam de politie wel vaak langs. Herman Brood en Jan Rot zaten er ook geregeld.’ ■

Ellis Ellenbroek

De academie terug naar de samenleving

RECTOR MAGNIFICUS FRANS ZWARTS (53) WIL ACTIEF MEESTUREN AAN HET ROER VAN DE RUG. EN DE VENSTERS NAAR DE MAATSCHAPPIJ OPENGOOIEN.

Frans Zwarts (l) en Doeko Bosscher

Het zijn roerige tijden om aan te treden in het bestuur van een universiteit. Slechte economische vooruitzichten en een regering die stevig snijdt in de budgetten voor het hoger onderwijs maken de nabije toekomst lastig. Grillige bewegingen in de aantallen eerstejaars die voor Groningen kiezen, een tekort aan studentenkamers en de almaar toenemende concurrentie met andere universiteiten en hogescholen om de gunst van die studenten komen daar nog bovenop.

Concurrentiestrijd

Als nieuwkomer in het universiteitsbestuur moet Frans Zwarts direct meepraten en meebeslissen over tal van strategische onderwerpen. Inclusief reeds gemaakte plannen, want die worden onder druk van de bezuinigingen ook opnieuw bezien. Maar denk niet dat hij dit vervelend vindt. Integendeel: het is misschien wel een start die past bij een rector die niet echt geïnteresseerd zegt te zijn in de ceremoniële kant van zijn nieuwe functie. De representatie, het voortdurend in de schijnwerpers staan, voor Zwarts valt het niet onder de hoofdtaak van de rector die hij wil zijn. Zwarts wil echt beleid maken voor onderwijs en onderzoek en actief meebeslissen over de koers van de universiteit.

In zijn ogen vraagt de minder zekere toekomst om een actievere rol van het college van bestuur. Om die reden moet het college ook niet te bang zijn 'initiërend' te zijn en meer 'top-down'-verkeer te beginnen. Zo zal het college naar zijn mening vaker dan voorheen het voortouw moeten nemen bij beslissingen die bijvoorbeeld individuele faculteiten of opleidingen raken. Neem alleen al de keuze van bachelor-opleidingen die met extra nadruk onder de aandacht van nieuwe studenten gebracht moeten worden. Omwille van de strategische belangen van de universiteit anno 2002 kunnen dergelijke keuzen niet langer vanzelfsprekend door de opleiders zelf gemaakt worden. 'Er gaat een enorme concurrentiestrijd uitbarsten met de bachelor-opleidingen van hogescholen. Uit alle eigen opleidingen moet je kiezen met welke je meer de boer op gaat. Want diebepalen toch het beeld van de instelling.' Aangezien de strijd om de nieuwe studenten de 'core business' van de instelling betreft, moet het college er een stevige stem in hebben.

Excuusprof

Maar het is niet alleen de zorg om de strategische 'gezondheid' van de RUG die prominent op Zwarts' agenda staat. Na de aanslagen van 11 september vorig jaar en vervolgens de moord op Pim Fortuyn vereisen de vele oplaaiende maatschappelijke discussies een koerscorrectie binnen academisch Nederland. 'We hebben behoefte aan wetenschappers die goed nadenken en die heersende beelden kunnen corrigeren op basis van wetenschappelijke gegevens. Theologen kunnen bijvoorbeeld een corrigerende factor spelen in de dingen die je nu hoort over godsdienst.'

Waarbij Zwarts een wezenlijk andere rol voor ogen heeft dan die van de 'excuusprof' die na een gebeurtenis komt opdraven in het tv-journaal. In plaats daarvan moeten de wetenschappers zelf het debat opzoeken en als het even kan de regie erover naar zich toe te trekken. Dat kan via de opiniepagina's van dagbladen of via zelf georganiseerde symposia, maar eigenlijk maakt de manier waarop dat gebeurt Zwarts niet veel uit. Het gaat hem om de houding van de wetenschapper ten opzichte van de debatten in zijn eigen land. 'Het moet weer vanzelfsprekend en eerbaar worden dat de wetenschapper in zijn eigen taal meedoet aan nationale debatten.'

Overigens niet in de laatste plaats omwille van de academici zelf. Het imago van de wetenschapper is volgens Zwarts de laatste jaren veel te veel beperkt tot dat van leverancier van (kennistechnologische) brandstof voor de moderne kenniseconomie. Terwijl juist de huidige maatschappelijke onrust vraagt om een grotere rol voor bijvoorbeeld sociologen of theologen.

Een praktisch probleem daarbij is wel dat juist zulke activiteiten niet 'scoren' in de strakke kwaliteitsbewaking die het moderne wetenschapsbedrijf kenmerkt. Omwille van de 'output' is de wetenschapper immers vooral gericht op publicaties in eigen vakbladen, niet zelden in het Engels, ver weg van de aandacht van het brede lezerspubliek. Dat systeem verdient dan ook correctie, meent Zwarts, al weet hij nog niet precies hoe. Maar de maatschappelijke situatie vraagt erom, en dus zal het moeten gebeuren. Zeker een brede universiteit als de RUG kan daar niet omheen. 'We belichamen toch de academische traditie, een manier van omgaan met problemen en het zoeken naar oplossingen die we afleveren aan de maatschappij. We mogen nooit vergeten dat we die taak hebben.' ■

Jan R. Blaauw

RUG-alumnus Liesbeth Inberg doet vrijwilligerswerk in Tanzania.

‘In mijn hart ben ik een onverbeterlijke wereldverbeteraar’

‘TEACHER, MWELIMU, TEACHER,’ KLINKT HET LIESBETH INBERG TEGEMOET. HET IS VAKANTIETIJD, MAAR DE KINDEREN BEGROETEN HUN LERARES UITERST VRIENDELIJK. UIT HET ‘GOOD MORNING!’ EN ‘HOW ARE YOU?’ BLIJKT DAT ZE HUN LESSEN OOK IN VAKANTIETIJD GOED HEBBEN GEOEFEND. METEEN VERSCHIJNT ER EEN DIKKE GLIMLACH OP HET GEZICHT VAN DE 26-JARIGE GRONINGSE: ‘HIER DOE JE HET VOOR. NIET VOOR JEZELF, NIET VOOR DE ORGANISATIE, MAAR VOOR DE KINDEREN. HET LEREN VAN ENGELS IS ESSENTIEEL VOOR HUN TOEKOMST.’

Swahili

Liesbeth studeerde vijf jaar sociale geografie in Groningen. Tijdens haar studie ontwikkelde ze al een voorliefde voor ontwikkelingslanden. Ze schreef haar scriptie over de arbeidsmigratie in de Filippijnen en woonde voor het onderzoek een half jaar in dat land. Na haar studie werkte ze anderhalf jaar als geograaf voor het planadviesbureau PAU op de Ossenmarkt in Groningen. Al had ze het daar erg naar de zin, eigenlijk deed ze het werk louter om geld te sparen voor haar geliefde ontwikkelingswerk. ‘Eigenlijk is het de omgekeerde wereld, sparen om vrijwilligerswerk te mogen doen. Maar ja, zo is dat nu eenmaal geregeld in Nederland. Mijn project kost me nu handenvol geld, maar dat krijg je terug in levenservaring en dat is onbetaalbaar.’

Via het Institute of Cultural Affairs werd Liesbeth geplaatst op een lagere school in Tanzania. Het gaat om een katholieke parochieschool in het kleine plaatsje Kamachumu aan de grens met Oeganda. Het bijzondere is dat er les wordt gegeven in het Engels. Op alle andere lagere scholen in de buurt krijgen de kinderen les in het Swahili. Een grote handicap als je bedenkt dat op alle middelbare scholen de lessen in het Engels zijn. ‘Lager onderwijs is gratis in Tanzania en dat is natuurlijk fantastisch. Maar alleen op de dure privé-scholen wordt van jongs af aan les gegeven in het Engels. Dus alleen die groep kan naar het voortgezet onderwijs. Met ons project willen we er nu juist voor zorgen dat ook de minder vermogende kinderen kunnen doorstromen.’

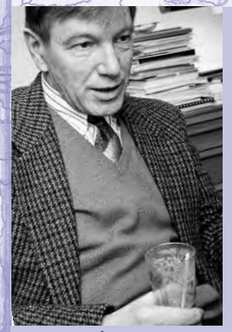
Nederlandse naïviteit

Voor het project gebruikt Liesbeth vooral donaties van vrienden en kennissen. Ze legde elektriciteit aan in de school en kon van het geld nieuw lesmateriaal kopen. Toch ging haar project niet bepaald van een leien dakje. ‘Ik moest er erg aan wennen dat de vrouwen hier al het werk doen en de mannen werkelijk niks uitvoeren. Ook was er toen ik hier aankwam een enorm gat in de begroting. De kas is in het beheer van de priesters van de parochie en – hoe moeilijk het ook is om dit te zeggen – er is veel geld verdwenen. Nu heb ik eindelijk een lerares gevonden die ik helemaal kan vertrouwen. Zij heeft nu de kas in beheer en moet zorgen voor de continuïteit van de school, want de priesters doen het niet.’

Binnenkort gaat Liesbeth terug naar Nederland. Ze hoopt met de ervaring die ze heeft opgedaan een leuke baan op ontwikkelingsgebied te vinden. Ze weet nu al dat ze de kinderen en haar school erg zal missen. ‘Wanneer mijn project is geslaagd? Tja... Als de school blijft bestaan ook als ik weer weg ben. Je maakt hier echt de raarste dingen mee en je Nederlandse naïviteit verlies je echt razendsnel. Ik weet nu dat ik niet de hele wereld kan verbeteren, maar dit is mijn eigen kleine poging. Het geeft zo’n enorme kick als jij voor dat ene kind net het verschil kunt maken naar een mooie succesvolle toekomst.’

Koen van Groesen

Column

Lof der Pedellen

Vroeger, toen FC Groningen nog GVAV, en het NNO nog GOV heette, had je het Bureau Pedellen – in de loop der tijd versoberd tot Bode- en Conciërgedienst. Tot op heden zitten daar de dragers van de waardigheid van de Alma Mater. Immers, voor het overige wordt die bevolkt door een in- en uitlopend zootje ongeregeld: professoren met tennisschoenen onder hun toga, Simon Kuipers met zijn oude schooltas.

Bij ieder vak hoort een speciale begaafdheid. De unieke competentie van de pedellen is het hanteren van mensen die met de kop in de wolken van de wetenschap lopen.

Ik had een keer college gegeven in de Offerhaus. Op weg naar beneden bespeurde ik dat ik mijn horloge niet om had. Ik liep terug naar de lessenaar, maar daar lag het niet.

Ik ging langs de Pedellenkamer beneden en deed mijn hulpeloze verhaal. Twee heren hoorden dat aan. Ze lieten mij rustig uitpraten, maar wisselden onderling een blik van verstandhouding. Toen ik klaar was vroegen ze: draagt u dan twee horloges? Ik vroeg hoezo, maar tegelijkertijd zag ik dat het om mijn andere pols zat.

Onlangs hebben Ivo Molenaar en ik de vermogens van de Bode- en Conciërgedienst voor een ultieme opgave gesteld. We waren bij een promotie, dus onze overjassen hingen in de Economie (tegenwoordig: faculteitskamer Economie, PPSW en Bedrijfskunde). Na de receptie wou ik de mijne ophalen, maar die was er niet meer, wel eentje die erop leek maar dat was hem niet, en ik mag dan verstrooid zijn, maar ik trek toevallig niet andermans jas aan. Ik was dus al weer op weg naar de Pedellenkamer, toen ik hem (mijn jas) opeens in de gang beneden zag hangen. Nou, oké, beetje raar, maar misschien had ik dat zelf wel gedaan. Een paar dagen later had ik het nog even met Ivo over de promotie. Hij vertelde van zijn jasprobleem. Hij had na de receptie zijn jas uit de Economie opgehaald en nog even in de gang gehangen.

Na nog wat handenschudden bleek hij (zijn jas, dacht hij, Ivo) te zijn verdwenen. Hij liep naar de Pedellenkamer en deed zijn verhaal. Maar men bleek daar geenszins van onderste-boven: ‘Och professor, loopt u maar even mee, dan gaan we samen kijken of hij misschien toch nog in de Economie hangt.’ Daar hing hij dus inderdaad, zoals u intussen zult hebben begrepen als u dit allemaal nog hebt kunnen volgen. En áls u het helemaal snapt, kunt u misschien met succes solliciteren op de eerstvolgende pedellenvacature. Maar pas op: daar worden de zwaarst mogelijke eisen aan gesteld. Als ik u was, zou ik maar liever gewoon professor of zo proberen te worden.

wkb Hofstee

WKB

Rudolf Agricola

Rudolf Agricola
met dank aan
Universiteits-
museum RUG

RUDOLF AGRICOLA WAS IN ZEKERE ZIN EEN 'AARTSVADER' VAN DE GRONINGSE UNIVERSITEIT. ONLANGS ZIJN DE BRIEVEN VAN DEZE GROTE HUMANISTISCHE GELEERDE VERTAALD IN HET ENGELS EN BECOMMENTARIEERD.

Een groot man aan de rand van de wereld

Dat hij een beroemde humanist was, dat weten we. En dat hij thuishoort in hetzelfde rijtje als Erasmus. Maar wat maakte Rodolphus Agricola nu zo bijzonder? Wie wás hij? RUG-wetenschappers Adrie van der Laan en Fokke Akkerman maakten een speciale uitgave van al zijn brieven. Het idee hiervoor ontstond in de tijd dat Van der Laan zijn promotie onderzoek verrichtte en Akkerman zijn copromotor was.

Wereldformaat

Het belang van Roelof Huisman uit Baflo, alias Rodolphus Agricola kan nauwelijks overschat worden. Hij was dé leidende humanist in het noorden in de vijftiende eeuw. Hij was de man die Groningen prestige heeft gegeven. Hij vestigde een traditie van geleerdheid die uiteindelijk via Praedinius en Ubbo Emmius kon uitmonden in de stichting van de universiteit. Hij was – en daar twijfelen de latinisten Fokke Akkerman en Adrie van der Laan geen moment over – een gróót man.

Het spijt de twee wetenschappers, die in april de brieven van Agricola uitgaven, zichtbaar dat de geleerde zo jong is gestorven. Hij was 42 toen hij stierf aan een verwaarloosde leverkwaal in Heidelberg. 'Als Erasmus net zo lang had geleefd als hij, dan hadden we nooit van Erasmus gehóórd,' zegt Akkerman vol overtuiging. En Van der Laan vult aan: 'Erasmus had op z'n tweeënveertigste nog nauwelijks iets gepubliceerd.'

Agricola was al veel eerder een wetenschapper van wereldformaat. Hij studeerde in Erfurt, Leuven en Pavia. En in 1476 hield hij de prestigieuze openingsrede van de universiteit van Ferrara in vloeiend Latijn. Iets wat Erasmus nooit zou aandurven, omdat hij bang was dat men hem zou uitlachen vanwege zijn accent. Agricola was een begaafd musicus, een virtuoos in de Latijnse taal, had een ongeëvenaarde kennis van de klassieken, dichtte en vertaalde werk van Griekse filosofen in het Latijn. Hij schreef in 1479 zijn grote werk *De inventione dialectica*, een logisch-filosofische verhandeling en verkeerde met de chic van Europa aan Italiaanse en Duitse vorstenhoven.

En dat voor de onechte zoon van een geestelijke uit Baflo. Het wekte verbazing in de intellectuele kringen waarin de humanist verkeerde, maar ze vergaapten zich ook aan hem en zijn fenomenale begaafdheid. 'Zelf zei Agricola altijd: "Ik kom van de rand van de wereld, van de rand van de oceaan",' zegt Van der Laan. Maar uit Agricola's brieven rijst niet alléén een briljante wetenschapper op. De ruim vijftig brieven, waarvan de meeste geschreven zijn door Agricola en enkele aan hem, laten ook een gewoon mens zien. Een man in al zijn facetten. 'Dat is juist het boeiende aan de brieven', zegt Van der Laan. 'Je leert hem kennen in zijn sociale omgang met mensen, zijn verhouding tot zijn familie, of in de liefde.'

Zo schrijft Agricola regelmatig naar zijn broer, met wie hij een hechte band had. Zijn halfbroer eigenlijk, want Agricola's moeder trouwde niet met zijn vader, maar met een andere man. Zijn andere halfbroer wilde niet 'deugen', vertelt Akkerman. 'Die ging ervandoor met geld uit de armenkas die zijn vader beheerde. En later, toen Agricola van Groningen naar Heidelberg vertrok, ging zijn broer daar alvast heen om te profiteren van Agricola's faam. Toen deze daarvan hoorde is hij zelf versneld afgereisd om te voorkomen dat zijn broer zijn reputatie zou bezoedelen.'

Ontrouw

En ten slotte zijn er de vrouwen uit het leven van Agricola. Toen hij stadssecretaris was had hij een vriendin in Groningen. Na een bezoekje aan Heidelberg bleek ze getrouwd. 'Mijn bezoek is me duur te staan gekomen,' schreef Agricola aan de vrienden die hem hadden uitgenodigd. 'Maar nu weet ik wat ontrouw betekent.' Later meldde hij dat hij zichzelf niet geschikt achtte voor het huwelijk. 'De geringste huiselijke beslommering kan ik niet aan,' citeert Akkerman hem.

Al die brieven zijn geschreven in een prachtige vorm van Latijn. Deze humanist beheerste de taal als geen ander. In tegenstelling tot de briefschrijvers van de middeleeuwen, stemde Agricola zijn taalgebruik af op de geadresseerde. 'Als hij aan de bisschop van Worms schreef, een oude studievriend van hem, dan schrijft hij met veel allure,' zegt Van der Laan. 'Hij schrijft formeel, met veel krullen en maakt zinnen van vijf regels. De bisschop stond sociaal vér boven hem.' Maar als hij aan zijn familie schrijft en bijvoorbeeld informeert naar het welbevinden van zijn zuster, dan zijn de zinnen kort en eenvoudig.'

In 1485 stierf de humanist, na een bezoek aan Rome waar een nieuwe paus werd ingehuldigd. Op de terugweg naar Heidelberg kreeg hij last van zijn lever. En ondanks een lange rustperiode, bleek de reis na aankomst in de universiteitsstad te veel geweest. 'Het is zó jammer,' zegt Van der Laan. 'In Heidelberg wilde hij Hebreeuws gaan leren. Hij wilde een nieuwe bijbelvertaling maken, iets wat Erasmus later wél heeft gedaan, maar Agricola is er nooit aan toe gekomen.' ■

Christien Boomsma

Fokke Akkerman (l)
en Adrie van der Laan

iter vergilianum

Alumnireis 2003 naar Italië

BEHALVE NAAR EGYPTE (ZIE PAG. 10) HEBBEN RUG-ALUMNI DE GELEGENHEID NAAR ITALIË TE GAAN, IN HET VOETSPOOR VAN AENEAS: DE MYTHISCHE STAMVADER VAN DE OUDE ROMEINEN.

Bij voldoende belangstelling organiseert de studierichting Griekse en Latijnse Talen en Culturen (GLTC) van de RUG in samenwerking met de alumnivereniging Zephyros en de alumnivereniging van de Universiteit van Amsterdam een studiereis naar Campanië. Deze reis voor RUG-alumni en UvA-alumni vindt plaats van 26 april t/m 4 mei 2003.

Aeneas' voetsporen

In de voetsporen van Aeneas zijn er excursies naar de diverse locaties van de gebeurtenissen die door Vergilius in het zesde boek van de Aeneis worden beschreven. De betreffende passages uit de Aeneis en andere klassieke auteurs over dit gebied (zoals de beroemde brief van Plinius over de uitbarsting van de Vesuvius) worden gelezen. Tevens zijn er lezingen over literatuur, kunst en architectuur van de steden om de vulkaan. De verblijfplaats is de Villa Vergiliana te Cuma, idyllisch gelegen aan de rand van het oude amfitheater met uitzicht op zee. Adres: Via Cuma 580, 80070 Baia.

Data

De reis duurt van 26 april t/m 4 mei 2003.

Kosten en verblijf

De kosten bedragen ongeveer € 1150,-. In de prijs is alles inbegrepen: vliegreis Schiphol-Napels, vervoer bij alle excursies inclusief toegang, verblijf op basis van vol pension. Er zijn twee- en driepersoonskamers in de Villa Vergiliana, maar enkele eenpersoonskamers zijn tegen meerprijs beschikbaar in het naburige hotel Santa Marta in Arco Felice. De studiebijeenkomsten vinden plaats in de Villa. De excursies worden per eigen touringcar gemaakt.

Deelnemers en begeleiders

Het maximale aantal deelnemers is 40. Kennis van Latijn wordt aanbevolen, maar is zeker geen voorwaarde. De literaire teksten worden behandeld op basis van Nederlandse vertalingen. Voor belangstellenden is er ter plaatse een korte, elementaire cursus Italiaans. De reis wordt begeleid door prof.dr. J.J.M. Hermans (Mediaevistiek RUG), drs. J.A.R. Kemper (GLTC RUG) en dr. J.J.L. Smolenaars (GLTC UvA); bij de archeologische excursies is er ondersteuning van drs. Nathalie de Haan (Nederlands Instituut Rome).

Inlichtingen en aanmelding

J.A.R. Kemper
Klassiek Instituut RUG
Oude Boteringestraat 23
Postbus 716
9700 AS Groningen
telefoon (050) 363 60 36 / 60 50
e-mail: kemper@let.rug.nl

Aanmelding vóór 15 november 2002. Toewijzing op volgorde van binnenkomst. U ontvangt vóór 15 december bericht.

Reisonderdelen

Uitvoerig bezoek aan Cumae: Grot van de Sibylle, Acropolis en Forum. Bezoek aan de antieke modieuze badplaats Baia: badcomplexen, 'Tempel van Diana', 'Tempel van Mercurius'. Castello di Baia met het nieuwe museum van de Campi flegrei: schitterend uitzicht over de Golf van Napels, Odysseus-Polyphemus groep, ruiterstandbeeld van keizer Domitianus.

In Bácoli bekijken wij de 'Piscina Mirabile', een geweldige cisterne die zowel privé-personen als de keizerlijke vloot ter beschikking stond. Ten slotte bezoeken we hier ook de zogenaamde 'Tomba di Agrippina' en lezen wij de passage uit de Annales van Tacitus waarin de aanslag van Nero op zijn moeder zo aangrijpend beschreven wordt.

Het antieke Neapolis- Parthenope onder de Dom van Napels en het Museo Nazionale, met als hoogtepunt de wandschilderingen en mozaïeken die hier uit de opgravingen van o.a. Pompeii en Herculaneum bijeen zijn gebracht. Wandeling door Napels (kerk en mausoleum Pontano, Grafkerk van Sannazaro S. Maria del Parto, Castelnuovo).

Beklimming van Capo Miseno, het graf van Aeneas' trompetter Misenus, met uitzicht over de locatie van Aeneis VI en de oorlogshaven van Agrippa, zoals door Vergilius bezongen in Georgica II. Het bezoek aan de vulkanisch actieve Solfatara en aan het amfithetater van Pozzuoli geeft een goed inzicht in de riskante levensomstandigheden in dit gebied van vroeger en nu.

Katabasis bij het lacus Avernus in de 'Grotta della Sibilla'. In de Oudheid dacht men dat deze grot toegang gaf tot de onderwereld. Herculaneum, Pompeii en Oplontis (opgraving van de keizerlijke villa van Poppaea). Het Museo del Vesuvio in Boscotrecase, waar een inzicht geboden wordt in het dagelijks leven van de antieke bewoners van het gebied rondom de Vesuvius. Excursie naar de Griekse tempels van Paestum en het zeer interessante museum aldaar.

Cultuurhistorische visie op zorg

HET IDEAALBEELD VAN DE AUTONOME MENS IS EENZIJDIG. HET KLASSIEKE POLITIEK-LIBERALE DENKEN WORDT GEKRITISEERD VANUIT HET ZORGPERSPECTIEF. EEN INTERVIEW MET MARIAN VERKERK, DESKUNDIGE OP HET TERREIN VAN ZORGETHIEK.

Marian Verkerk is hoogleraar zorgethiek bij de medische faculteit en het Academisch Ziekenhuis Groningen. Als hoofd van de afdeling Metamedica van gezondheidswetenschappen is zij verantwoordelijk voor ethisch, filosofisch, juridisch en historisch onderwijs en onderzoek bij het medisch curriculum. In november presenteert zij haar concept over zorgethiek voor de eerste keer aan een heel andere doelgroep. Haar toehoorders nemen deel aan de Comeniusleergang, een opleidingsprogramma over visie en leiderschap, dat tot stand is gekomen door samenwerking van zeven Europese universiteiten.

Waarom heeft u gekozen voor de term 'zorgethiek' en niet voor 'medische ethiek'?

'Deze term hebben we bewust gekozen als reactie op de klassieke medische ethiek, die zich lijkt te verengen tot relaties tussen twee personen. Daarentegen richten we ons op een veel breder concept van zorg in de samenleving. Tegenwoordig heeft "zorg" de aandacht van sociale wetenschappers, filosofen, media, opiniemakers. Ook kunstenaars zijn bezig met dit thema, zoals op Documenta 11 in Kassel was te zien (zie kader). Zorg is door sommigen zelfs tot nieuw moreel sleutelbegrip uitgeroepen binnen het debat over de sociaal-politieke moraal en vormgeving van de westerse samenleving. Toenemende mobiliteit, demografische ontwikkelingen, emancipatieprocessen, professionalisering en de introductie van marktwerking, om maar eens een aantal te noemen, stellen de vraag hoe wij voor elkaar zorgen opnieuw voor het voetlicht.'

Wat fascineert u in uw vakgebied?

'Ik laat graag de keerzijde van de medaille zien door het stellen van lastige vragen en de rol van de ethicus past daar goed bij. Van huis uit ben ik filosofe en ik ben afgestudeerd op de tegendraadse DADA-beweging binnen de richting kunst en cultuurfilosofie. Ik zie het als taak van de ethicus wilde verhalen te ontmaskeren, waarbij ethici zich er niet toe moeten laten verleiden de moralist uit te hangen. Zorgethiek is behulpzaam bij het bewust worden en onderscheiden van verschillende verantwoordelijkheden. Het fascineert

mij bijvoorbeeld wat het betekent wanneer bij een discussie of theorievorming slechts één begrip centraal wordt gesteld. Ik heb bijvoorbeeld in een artikel over Zorg en Burgerschap (in *Rekenschap*, een uitgave van het Humanistisch Verbond) gesteld dat in tegenstelling tot de begrippen "rechtvaardigheid" en "vrijheid" de betekenis van het begrip "zorg" een zeer beperkte plaats inneemt, niet alleen binnen de klassieke, maar ook binnen contemporaine politiek-liberale ideeën Deze liberale traditie start vanuit de vooronderstelling dat een rechtvaardige samenleving er een is waar personen als gelijk en vrij worden behandeld. Aristoteles schreef al: "De vrije mens is de politieke mens." Het publieke domein is het niveau waar vrije en gelijke burgers wederzijdse verantwoordelijkheden vaststellen. Daarvan geabstraheerd zijn de verantwoordelijkheden voor de alledaagse en concrete zorg. Dit laatste wordt gerekend tot het privédomein en is daarmee geen object van reflectie. Zij wordt verondersteld aanwezig te zijn en de verantwoordelijkheid is daarmee ten onrechte een privé-zaak geworden.'

'Afhankelijkheid' als kenmerk van het menselijk bestaan is niet als vooronderstelling in een politieke analyse opgenomen. Wat is het gevolg daarvan?

'Vooral voor vrouwen heeft dit tot consequentie dat voor hen het "vrij en gelijk burger zijn" niet van toepassing blijkt te zijn Er wordt miskend dat mensen afwisselend perioden van afhankelijkheid en onafhankelijkheid doormaken en er wordt miskend wat ertoe benodigd is om onafhankelijk te worden. Het is overigens op zich een belangrijke vraag over wie we spreken als we het hebben over "de burger". Vanuit de "identiteitspolitiek" is de klassieke theorie van burgerschap gekritiseerd. Niet alleen vrouwen, maar ook etnische minderheidsgroepen en homoseksuelen hebben vastgesteld zichzelf niet te herkennen in die burger met zijn rechten en aanspraken. Die kritiek ging gepaard met het verwijzen naar een andere identiteit of de omstandigheden waarin zij leven. Kortom: over wie spreken we eigenlijk als we het hebben over de burger?

Een ander voorbeeld van het úitsluitende karakter van gender-bepaalde overtuigingen is de indeling van de persoonlijke levensloop in drie fases, waarbij de laatste de pensioengerechtigde leeftijd is. Maar voor vrouwen zonder een betaalde baan gaat dit helemaal niet op. Op een heel andere manier blijkt "afhankelijkheid van anderen" actueel te zijn bij hedendaagse discussies. Bij voorspellende geneeskunde kan niet alleen maar gedacht worden in termen van individuele patiënten. Met name informatie over erfelijke ziekten bij familieleden als onderdeel van de familiegeschiedenis wordt steeds belangrijker. Maar opa moet het je wel willen vertellen'.

In opdracht van de gemeente Calais exposeert een kunstenares op de Documenta van dit jaar een dertiendelige fotorapportage van 'De burgers van Calais'. Ter gelegenheid van deze kunstmanifestatie zijn van dit bronzen beeld, dat Auguste Rodin in 1895 vervaardigde, afgietsels geplaatst in twaalf landen over de hele wereld. De beeldengroep toont zes heldhaftige burgers die bereid zijn om hun leven te offeren voor het behoud van de stad. In 1347, tijdens de honderdjarige oorlog tussen Frankrijk en Engeland, dwong de Engelse koning Calais tot overgave. Hij beloofde de stadsbevolking te sparen, mits zes notabelen zich aan hem overleveren. Overigens toont de koning uiteindelijk clementie.

Herverdeling van zorgtaken is noodzakelijk. Niettemin stelt u dat dit een strategie is die de vooronderstellingen van het liberale kader voor het overige intact houdt.

'Niet ter discussie staat de vraag of onafhankelijkheid inderdaad als een belangrijke deugd van burgerschap moet worden geacht en, zo ja, welke betekenis dan aan onafhankelijkheid moet worden gegeven. Het uitroepen van onafhankelijkheid als norm kan onder bepaalde omstandigheden met zich meebrengen dat afhankelijke burgers en hun verzorgers tot tweederangsburgers worden. Dat is vooral het geval wanneer die onafhankelijkheid wordt gekoppeld aan het hebben van een betaalde baan. Loonarbeid is veelal de toegangsdeur tot volledige participatie van burgers in onze samenleving. Die onafhankelijkheid als vorm van burgerschap blijkt echter een geprivilegieerde te zijn. Ouderen, mensen met verstandelijke en lichamelijke handicaps, zieke en beschadigde mensen zijn eerder afhankelijk dan onafhankelijk. Maar ook vrouwen die traditioneel geacht worden voor afhankelijke mensen te zorgen, zijn daarmee afhankelijk gemaakt. Ik pleit voor twee betekenissen van "onafhankelijkheid". De eerste betekenis heeft betrekking op zelfbeschikking. De tweede is onafhankelijkheid in termen van zelfvoorzienend. Beide betekenissen zijn in de moderne samenleving aan elkaar gekoppeld geraakt en wel zo, dat de laatste betekenis een voorwaarde lijkt te worden voor het zelf kunnen beschikken over het eigen leven. Maar bijvoorbeeld mensen met een chronische ziekte moeten gezien worden als mensen met een beperking die recht hebben op eigen regie in het bestaan.

De strategie die ik onderschrijf is een herwaardering van zorg en wel zodanig dat het zorgen ook als belangrijke bijdrage aan de samenleving beschouwd gaat worden. Het gaat daarbij niet alleen om materiële steun, maar ook sociale steun. Zorg dragen voor anderen wordt een morele deugd van burgers of, anders gesteld, het wordt onderdeel van goed burgerschap. Burgerschap beperkt zich daarmee dus niet meer tot het hebben van een aantal rechten en aanspraken, maar verwijst nu ook naar het dragen van bepaalde verantwoordelijkheden. Met andere woorden, het koppel zorg en burgerschap strekt zich verder uit dan dat het ene – de verantwoordelijkheid voor zorg – een voorwaarde is tot het andere, namelijk burgerschap en volwaardige participatie. Zorg is een vorm van burgerschap zelf geworden.'

Harriet Enkelaar

Academie voor Ondernemerschap

Alumnibijeenkomst Bedrijfskundige leergang
Op 15 november 2003 vindt de eerste alumnibijeenkomst van de leergang Bedrijfskunde plaats. Meer informatie: mw. A.M. Geerdink, (050) 316 20 34, geerdink@aog.nl, www.aog.nl.

Bijschrift foto: Afgestudeerden HR-Strateeg 10

Van boven naar beneden van links naar rechts:
R.H.W. Vinke (kerndocent), C.B. Bieleveld, M.J.A. van Munster, A.B.G. Meijer, E.M. Mos, D. van der Wal / Th.C. Reyman, M.J. Blok, L. Schenk, Y. van Lienden, O.G. Bunjes, J.A. den Bakker-Knottnerus, G.A. Kortenhorst, R. Martinus, S. Westphal, R.F.H.M. van Schaik / A. Stegeman, B.S. Holtman-de Boer, M.N.D. Böhmer-Inklaar

Afgestudeerden Verandermanagement 10

Van boven naar beneden van links naar rechts:
Wim Sillevis Smit, Ali Flikkema, André Woutersen, Mark Vermeer, Marco de Witte (kerndocent) / Mirella Bouweriks, Klaas de Haan, Paul van den Berg, Birgitta de Leeuw, Ed van Leeuwen (kerndocent) / Marieke Langenberg, Yvette Demmer, Herman Geertsen, Pieter de Man

Verandermanagement 11
H.J.E. van Balen • Hanzehogeschool Groningen
F.C.D. Deken • Raad voor de Kinderbescherming
J. Evers • Hogeschool van Utrecht
F.J.R. Faber • Gemeente Emmen
M.J. Haantjes • Ministerie van Justitie
M.E.J. Klompé • Klompé Advies & Management
A.A.M. Meijering • Gemeente Medemblik
N.L.M. Mensing • Cyclus
J.J. de Neef • Fortis Bank NV
W.J. Noordman • FNV Bondgenoten
H.A.G. Oude Munnink • Essent NV
F. Silvis • Vitens Overijssel NV
C. Termeer • ING Bank NV
R.J. Woudstra • De Nederlandsche Bank NV
J.F.C. Zwagemakers • Maetis Arbo
M.Z. Zwiep-de Lat • Rabobank Nederland - Capabel
G.J. van der Bent • GGZ Drenthe
H.J. Gorter* • Bank Bercoop NV
E.G.M. de Graaf* • Hanzehogeschool Groningen
G.J.J. Zonneveld-de Boer* • Universiteit van Amsterdam

Incompany Business Strategy Course Ormit 1
H.A.J. Ackerman
P. Bot
N.S.H. Buning
M.A.C. Gaasbeek
E. van der Heijden
P.H. Hunse
Y.C. Kessels
B.A. van Leeuwen
C. Metselaar
J.A. Middelbos*
D.S.S. Oomens
F.C.P. Pellenaers
L.W. Pier
P. Regeer
S.M. Reuvers
M.P.E. van 't Riet
J. Rijkhoff
R.J. Rovers
K. Verdaasdonk
H.H.E. Visscher
M. ter Weeme*

Business Strategy 6
E. Akkermans • BMC Leusden
R. Beretty • Company for Companies
P. de Boer
H. Doodeman • UWV/GAK
J. Koster • Kon. De Boer Stalinrichtingen
K. Kranendonk • Tempo Team
L. Popma • Iva/Des BV
C. Reinders • Schiphol Group
F. Reitsma • NS Stations
S. Spoelstra • Print@mail
A. Tienstra • GGZ Drenthe
F. van der Velden • ABN AMRO
M. van Wanroij* • Planon Advies

Opleidingsadviseur 12
B. de Boer • Kangoeroe Training & Advies
R. Gieben • Xerox Manufacturing Nederland
J. Haverkate • Rabobank Bedrijfsopleidingen
D. Jennen • Rabobank Bedrijfsopleidingen
K. Kool • Bestuursacademie West-Nederland
M. Koopman • OLCT Opleidingen en Trainingen
J. de Laaf • Syntegra Education & Training
D. van der Lek* • Philips Morris Holland
J. van Marrum • CJIB
V. Reesink • KLM
T. Ruizeveld • Accenture
E. Schellekens • GAK Nederland
A. Sewgobind-Soekhal • Ministerie van Financiën
H. Slegtkamp • Maetis Arbo
T. Slootman • Som Opleidingen Metaal
A.D. Verhaag • Trizo
R. Visser • Erasmus Universiteit Rotterdam
M. Visser • Info Opleiders
M. de Visser-Lemstra • VGZ Verzekeringen
A. Wouters • De Waalborg

Merkmanagement 15
G. de Beus* • FHV/BBDO
W.M. de Bruijn* • Lowe
M.E.A.A. Klep • Red Bull Nederland
D. de Laaf • GLP Brandworlds
H. Lingeman • Agency.Com
M.J.A.G. van der Looij* • Sorgente BV
R.W. Molendijk* • Grolsch Nederland BV
E.M. te Pas* • Result DDB
H.F. Ruinemans* • GloCorp NV
A.C. Salden* • Beiersdorf NV
R.J.G.M. Schouten* • NUON Retail NV
M.G. van Steijn* • Albert Heijn BV
H.J.M. Stommels • Achmea Groep
R.A. Troostheiden • Global Knowledge
R.J. Umans* • Vergeer & Van Weerdenburg BV

Merkmanagement 14
S.H.W. van Slooten • Achmea-Centraal Beheer NV
C.R. van Santvoord • Koninklijke Theodorus Niemeyer BV
N.W.P. Smeeman • NOC*NSF

Merkmanagement 13
J.G.S. Waaifoort • Postbank NV

*certificaat

Oraties en afscheidscolleges

- **PSYCHOLOGISCHE, PEDAGOGISCHE EN SOCIOLOGISCHE WETENSCHAPPEN**

15 oktober: oratie mw. prof.dr. K.I. Oudenhoven-van der Zee. Leeropdracht: organisatiepsychologie.
10 december: oratie prof.dr. L.R.B. Schomaker. Leeropdracht: cognitiewetenschap en informatiekunde.
17 december: oratie mw. prof.dr. C. Vlaskamp. Leeropdracht: orthopedagogiek bij de opvoeding en ondersteuning van personen met zeer ernstige verstandelijke beperkingen.

- **ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN**

22 oktober: oratie prof.dr. E.W. Berghout. Leeropdracht: bestuurlijke informatiekunde.
12 november: afscheidscollege prof.dr. A.W. Neisingh. Leeropdracht: betrouwbaarheidsaspecten van geautomatiseerde informatiesystemen.

- **MEDISCHE WETENSCHAPPEN**

29 oktober: oratie prof.dr. A.G.J. van der Zee. Leeropdracht: gynaecologische oncologie.
5 november: oratie prof.dr. M. Oudkerk. Leeropdracht: radiologie.
19 november: afscheidscollege prof.dr. P. Nieuwenhuis. Leeropdracht: histologie en microscopische anatomie.

- **BEDRIJFSKUNDE**

26 november: oratie prof.dr. G.B. Huitema. Leeropdracht: bedrijfskunde, i.h.b. de telematica.

- **LETTEREN**

3 december: oratie mw. prof.dr. W. Wende. Leeropdracht: literatuurwetenschap en cultuur van de Duitstalige gebieden.

Wijzigingen voorbehouden. Afscheidscolleges beginnen om 16.00 uur, oraties om 16.15 uur. Inlichtingen: mw. I. Sibers, tel. (050) 363 52 90.

Voorjaars-diners 2003

Dineren op een ultra moderne locatie? Of in een sfeervolle monumentale ruimte waarin de geschiedenis nog voelbaar aanwezig is? Op 24 april 2003, de eerste donderdag na Pasen, kunt u weer te gast zijn bij het vierde voorjaarsdiner van de RUG. Wij strijken neer samen met boeiende sprekers onder het genot van overheerlijke hapjes en drankjes in Groningen, een statige state in Friesland, in Deventer of Zutphen, Nijmegen of Den Bosch en natuurlijk in Amsterdam. De zoektocht naar vijf bijzondere locaties is nog niet afgerond, maar in het volgend nummer berichten wij u meer over programma en locaties. Noteer alvast de 24ste april in uw agenda, want ook dit maal mag u deze smakelijke bijeenkomst niet missen!

Eerste alumnidag Antonius Deusing

De Medische Alumnivereniging Groningen Antonius Deusing viert haar eerste lustrum op de vijfde Alumnidag op zaterdag 2 november 2002. Het programma begint om 11.00 uur en ziet er als volgt uit:

- Een rondleiding in het Museum-project van het AZG, gevolgd door een creatieve warme lunch.
- Voordrachten van prof. dr. D. Swaab, directeur van het Instituut voor Hersenonderzoek te Amsterdam, en prof.dr. G.H.A. Visser, gynaecoloog UMC Utrecht, over het thema 'Pre- en perinatale complicerende gebeurtenissen en hun betekenis voor postnatale functiestoornissen'.
- Uitreiking van de eerste Antonius Deusingprijs (een geldbedrag) voor de beste klinische les van een co-assistent, die vervolgens deze monografie voordraagt.
- Algemene ledenvergadering. Hier komt de samenstelling van het bestuur aan de orde. Kandidaten voor een bestuursfunctie wordt verzocht contact op te nemen met het bestuur van het secretariaat (zie adres onder).
- Een feestelijke borrel om 17.00 uur. Graag verwelkomen wij nieuwe leden.

Voor het uitgebreide programma en meer informatie kunt u terecht bij het secretariaat:
Ingrid Trouw
telefoon (050) 363 79 19,
alumni@med.rug.nl
of http://coo.med.rug.nl/alumni

AVOG

In memoriam Wiebe Lageveen

Op 6 juni 2001 is na een langdurige ziekte Wiebe Lageveen (5 mei 1949 – 6 juni 2002) overleden. Hij was medeoprichter en tot voor kort voorzitter van de Alumnivereniging Onderwijskunde Groningen (AVOG). Vanaf 1981 was Wiebe directeur van het Advies- en Begeleidingscentrum voor het onderwijs in Groningen (ABCG). Na de kweekschool studeerde Wiebe Onderwijskunde, welke studie hij in 1982 afsloot.
Toen hij in 1997 werd benaderd met de vraag of hij voorzitter van de op te richten Alumnivereniging Onderwijskunde wilde worden, reageerde hij meteen enthousiast, daar hij, evenals vele anderen, goede bindingen met de Opleiding Onderwijskunde had. Met zijn bekende energie stortte hij zich op alle zaken, die de oprichting van een vereniging met zich meebrengen. Als democraat in hart en nieren was hij er een groot voorstander van om de op te richten alumni-organisatie een vereniging te laten zijn, opdat de leden een zo groot mogelijke inbreng hebben. Zijn voorzitterschap kenmerkte zich door zakelijkheid, enthousiasme en vrolijkheid. De aanvankelijke vergaderingen bij Wientjes te Zwolle verplaatsten zich al snel naar zijn kamer op het ABCG.
Wij waren dan ook overrompeld dat hij ons vrij snel na de reis naar zijn geliefde tango-land Argentinië moest meedelen, dat hij voor het eerst in zijn leven ziek was en dat het ook nog ongeneeslijk was. Wiebe laat een grote leemte achter.

Bestuur AVOG

Zernikeborg

Op 12 september 2002 is de Zernikeborg officieel in gebruik genomen. Behalve het universitair rekencentrum (RC) herbergt de Zernikeborg het internetkenniscentrum ICT@NN en de Groningen Internet Exchange (GN-IX). Met de voltooiing van de Zernikeborg is de eerste mijlpaal bereikt in de plannen om het Zernikecomplex om te vormen tot een campus met veel groen, waterpartijen, hoogwaardige architectuur en verkeersluwe doorgangen.

Romanesque

Gezocht: bestuurslid. Ben je net afgestudeerd bij RTC en wil je je inzetten voor de alumnivereniging? Of ben je misschien onlangs met pensioen gegaan en heb je tijd over voor bestuurswerk? Het bestuur van alumnivereniging Romanesque (Frans, Spaans en Italiaans) zoekt nieuwe bestuursleden! Volgens de statuten legt een bestuurslid zich voor twee jaar vast en dient deze na maximaal vier jaar opgevolgd te worden. Meer informatie bij de voorzitter: Bernadette Bodewes, tel. (050) 542 44 43, e-mail: b.bodewes@belcampo.nl

Ubbo Emmius Fonds

Crème de la crème

Het Ubbo Emmius Fonds is in volle vaart. Sinds de stille start in 1999 is het aantal samenwerkingsverbanden met externe partners sterk gegroeid. Dit gebeurt ondanks de destabiliserende gebeurtenissen op 11 september van het vorig jaar, de haperende economie en de bezuinigingsmaatregelen die het kabinet Balkenende op Prinsjesdag kenbaar heeft gemaakt. In plaats van een afwachtende houding aan te nemen kiest de RUG voor een voortzetting van haar ondernemende aanpak. Dit blijkt aan te slaan. Diverse onderwijs- en onderzoeksprojecten, zoals de Hanse Law School, het Center for Japanese Studies, het Eric Bleumink Fonds en de Duale Masteropleiding Management and Consultancy hebben in het afgelopen jaar voortgaande – en nieuwe ondersteuning gevonden.
Misschien werkt het huidige ongunstige maatschappelijk en economisch klimaat wel in ons voordeel. Onzekerheden kunnen leiden tot een neiging om jezelf te isoleren, maar zij kunnen ook een aanzet vormen tot het aangaan van toekomstgerichte allianties. De Hanse Law School vormt van het laatste een goed voorbeeld. Deze opleiding van Europees georiënteerde juristen geschiedt vanuit een nauwe samenwerking tussen de universiteiten van Groningen, Bremen en Oldenburg. Met een driedaags congres werd op 16 september 2002 de officiële aftrap gegeven.
Vertegenwoordigers van de wetenschap en het zakenleven (vooral bankiers uit de Nieuwe Hanze Interregio) ontmoetten elkaar. Niet alleen vanwege de openingsetiquette, maar ook omdat zij in de voorbereidingsperiode gezamenlijk plannen hebben gesmeed en uitgewerkt voor diverse vormen van samenwerking. Het is te voorzien dat beide partijen hiervan hun profijt zullen trekken. De universiteiten halen de Europese juridische praktijk binnen, de bedrijven staan vooraan in het in contact komen met de crème de la crème van de komende generatie van juristen.

Geert Sanders
Ubbo Emmius Fonds
Postbus 72
9700 ABGroningen
Telefoon (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

De bookmarks van...

Edwin Valentijn

Edwin A. Valentijn is programma-manager voor het 'astronomical wide field imaging progamme' bij de toponderzoekschool NOVA, gehuisvest op het Kapteyn Instituut (http://www.astro.rug.nl/) aan de RUG. Het programma bouwt de software voor een zeer geavanceerde astronomische groothoekcamera (http://www.astro.rug.nl/~omegacam). Daarnaast leidt Valentijn een door de EU ondersteund project dat beoogt Terabytes (gigantische bestanden van astronomische beelden) op diverse nationale datacenters in Europa via internet met elkaar te verbinden (http://www.astro-wise.org/). Valentijn studeerde sterrenkunde aan de Universiteit Leiden (1969-1975), alwaar hij in 1978 promoveerde.

Ik heb bookmarks verzameld die het niveau van geavanceerde bibliotheek (preprints, journals etc.) overstijgen. Hoewel literatuurgeoriënteerde sites uiteraard heel belangrijk zijn en in onze werkomgeving de klassieke bibliotheek nagenoeg overbodig maken, bevatten de volgende sites dynamische informatie over onze leefomgeving. Er zijn niet zoveel sites op dit niveau die goed onderhouden worden, maar hier volgen er een paar, van kleinschalig naar groot:

http://www.funda.nl/woningen/zoeken/

Deze populaire site bevat het huizenaanbod in Nederland, meestal voorzien van foto's. U kunt direct zien welke huizen bij u in de straat te koop staan en voor welke vraagprijs. Deze site is zeer dynamisch en verschaft een ieder vanuit eigen perspectief info over de directe leefomgeving.

http://weerkamer.nl/weer/radar/

De on-line radarbeelden van de weerkamer geven een direct (weliswaar met enige vertraging) beeld van de regenbuien bij u in de buurt en of ze op u afkomen of dat u uw paraplu thuis kunt laten. Een dynamische site.

http://skyserver.fnal.gov/en/
http://skyserver.fnal.gov/en/tools/navi/

Deze site van de Sloan Digital Sky Survey, die tot stand kwam in samenwerking met MicroSoft Research, bevat de grootse database die publiek vrij beschikbaar is. Om die reden heeft MS dit als proefproject uitgekozen om sofware te ontwikkelen voor extreem grote databestanden. Het is nog lang niet af, maar u kunt wel al zelf via internet langs diverse stukken van de hemel navigeren en inzoomen. Onderzoek uw kosmische leefomgeving en ontdek uw eigen object, dat nog nooit tevoren door iemand is opgemerkt!

Genoeg van al dat gezoek in dynamische bestanden en gewoon zin in een statisch plaatje? 'The astronomical picture of the day' wordt dagelijks onderhouden:
http://antwrp.gsfc.nasa.gov/apod/astropix.html

Bultje, bultje

Uw openingsartikel in het laatste nummer over 'Butjes en boerenkool' heeft – kan men zonder overdrijving zeggen – enige reactie losgemaakt. Momenteel zijn er rond de 70 reacties, uiteenlopend van het vermelden van een woord tot lange brieven met ontboezemingen en van enkelen zelfs Groninger proza bijdragen. Iemand heeft n.a.v. het interview een kladblokje klaar gelegd om hem te binnen schietende Groningse woorden of uitdrukkingen vast te leggen...
Sommige inzenders vroegen of er in *Broerstraat 5* op teruggekomen kon worden n.a.v. de oogst. Dat wil ik graag doen in de decembereditie. Ik zou het plezierig vinden als iets van enthousiaste dank van mijn kant nu alvast blijkt, vandaar deze brief. En voor late roepingen mag er wat mij betreft m'n e-mailadres en postadres nogmaals bij vermeld worden. Bultje bultje, kin nog meer op.

Siemon Reker

Groningse woorden en uitdrukkingen

Weet u nog meer Groninger woorden en uitdrukkingen die u zijn bijgebleven? Gebruikt u ze nog wel eens? En welke bijzondere ervaringen heeft u met het Gronings? In welke periode verbleef u in Groningen? Stuur uw reactie naar: Siemon Reker / Bureau Groninger Taal en Cultuur / Postbus 7169700 AS Groningen. / e-mail: s.j.h.reker@let.rug.nl

Studium Generale Groningen...

...is een onderdeel van de RUG en Hanzehogeschool en organiseert voor iedereen lezingen en debatten over wetenschap, cultuur en maatschappij. Regelmatig staan bij ons grote namen op het programma, zoals vlak voor de zomer Jane Goodall en wie weet binnenkort Oliver Sacks. Maar ook hebben we lokale grootheden als Douwe Draaisma en Jacques Wallage gehuisvest. Eind 2002 besteden we in de eeuwigdurende collegereeks 'Everything you always wanted to know about...' aandacht aan Aristoteles (11 november) en Peter Sloterdijk (16 december) en spreekt in de reeks 'Jonge Doctoren' Richard van Delden over zijn nanotechnologische zoektocht naar de moleculaire motor. Verder staan november en december in het teken van een activiteitenreeks over Arabieren en Islam. Zie voor actuele informatie: www.rug.nl/studium. U kunt ook bellen naar (050) 363 54 63 of mailen naar studium@bureau.rug.nl en eventueel post- of e-mailabonnee worden.

Wat heeft Annemieke Galema met het Eric Bleumink Fonds?

Annemieke studeerde geschiedenis en is werkzaam bij de Transfer & Liaison Groep van de RUG. Deze afdeling richt zich op onderzoekfinanciering.

"Na mijn afstuderen vertoefde ik anderhalf jaar als onderzoekster in de VS. Dat was een geweldige 'eye-opener', ook op het vlak van uitwisseling en financiering van educatie. De studenten hadden allemaal een baantje binnen HUN universiteit om de studie te financieren en voelden zich daardoor sterk betrokken bij de instelling. Hoogst verbaasd was ik over het beurzensysteem: bijna alle promovendi hadden een beurs van een instelling of bedrijf! En ze kwamen uit de hele wereld. Kortom, een gastvrije omgeving, waar steeds bleek hoezeer kennis het vermogen van samenleving en individu is. En van de RUG! Het Eric Bleumink Fonds kan studenten zo'n inspirerende omgeving bieden!"

Eric Bleumink Fonds

Het Eric Bleumnik Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en jonge onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

Ubbo Emmius Fonds
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72, 9700 AB Groningen
Tel. (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

ABN AMRO Groningen
Rekeningnr. 56.30.98.961
t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds
inzake Eric Bleumink Fonds

RUG-Alumnipas

Na uw afstuderen of promoveren is er beslist geen einde gekomen aan uw band met de universiteit. U bent en blijft immers RUG-alumnus! Voor al onze oud-studenten en gepromoveerden is er een speciale RUG-alumnipas. Daarmee kunt u gebruik maken van een aantrekkelijk servicepakket, dat voortdurend wordt uitgebreid. De pas kost € 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen € 12,- per jaar!

Alle voordelen op een rij

Cursussen, opleidingen en onderwijs
- 10% korting op alle opleidingen van Academische Opleidingen Groningen (ook HOVO)
- 20% korting op alle cursussen bij de USVA
- 10% korting op computercursussen (externe tarieven) van het RC
- 15% korting op reguliere talencursussen bij het Talencentrum
- 10% korting op open colleges bij de letterenfaculteit
- 10% korting op open colleges bij de theologische faculteit
- 5% korting op juridisch postacademisch onderwijs
- korting op cursussen Frans bij het Centre Culturel Français
- korting op abonnement bij Studium Generale Groningen
- diverse kortingen op postacademisch onderwijs bij PPSW

Artikelen, diensten, uitstapjes enz.
- ACLO-kaart bij het Sportcentrum van de RUG blijft mogelijk
- korting op een lenerspas voor de UB
- € 5,- korting op het RUG-voorjaarsdiner (normale prijs € 25,-)
- € 50,- korting op de RUG-cultuurreis (normale prijs € 1400,-)
- 10% korting op alle artikelen met RUG-logo in de RUG-winkel
- 25% korting op een UK-abonnement
- 20% korting op concerten van het Noord-Nederlands Orkest in De Oosterpoort
- 20% op weekendovernachtingen in het University Guesthouse
- 10% korting op weekendarrangementen van de VVV Groningen
- 10% korting op arrangement hotelpaleis Het Stadhouderlijk Hof te Leeuwarden
- 10% korting op loopbaanoriënteringstraject van organisatieadviesbureau MDP
- 10% korting op Persoonlijke Aankoopbegeleiding van Kamminga Makelaars
- RUG-medewerkerstarief voor pc's en toebehoren van het RC
- gratis toegang tot alle universitaire musea in Groningen

Informatie

Bestel de brochure
(met aanvraagformulier):
Telefoon (050) 363 77 67
Fax (050) 363 63 00
alumni@bureau.rug.nl
http://www.rug.nl (alumni)

EEN STUDENTENBAANTJE VORMDE VOOR BEIDE ALUMNI HET STARTPUNT VAN HUN CARRIÈRE. DE EEN IS DIRECTEUR VAN EEN KLEDINGMERK, DE ANDER JURIST IN DE BOUW.

Henk Bergsma (42), rechten 1982-1989 / Werk: directeur kledingmerk Brunotti / Huis: hoekhuis in Hilversum / Huishouden: getrouwd met Susanne (41); zoons Benjamin (8) en Bastian (5) / Bruto jaarsalaris: 160.000 euro

'Mijn vader had een groot aannemersbedrijf. Het bedrijfsleven leek mij ook wel iets. Dus wou ik bedrijfskunde studeren. Daarvoor moest ik eerst een jaar rechten doen. Toen ik dat eerste jaar niet haalde ben ik blijven hangen en wou ik advocaat worden. Ik zeilde, zat in het Olympisch team. Om de sport te bekostigen begon ik T-shirtjes, sweatshirts en stropdassen te verkopen bij evenementen. Bedrukte evenementenkleding was helemaal hot toen, dus het was een goede handel. Van het een kwam het ander. Ik kwam het merk Ocean Pacific tegen en heb dat naar Nederland geïmporteerd. Later werd ik licentiehouder van Ocean Pacific. Dat betekende dat ik ook textiel moest gaan maken en een collectie samenstellen. Ik kocht goedkope ticketjes naar China en het Verre Oosten en ging op zoek naar fabrikanten en freelance ontwerpers. In 1993 hebben mijn compagnon en ik de licentie verkocht. Ik heb een jaar lang het merk Gaastra in Nederland helpen opzetten. Toen kon ik Brunotti kopen, genoemd naar een oude surfer met zijn eigen lifestyle kledinglijn. Ik ben merkeigenaar van Brunotti voor de hele wereld. We richten ons vooral op Europa en hebben licenties in Japan en Amerika. Zelf doe ik, vanuit onze hoofdvestiging in Amersfoort, het algeheel management en de juridische zaken. Twee maanden per jaar ben ik op reis, langs importeurs, grote klanten, fabrikanten. Mijn meesterstitel gebruik ik bijna nooit. Toch ben ik blij dat ik hem heb. Ik heb heel vaak overwogen te stoppen met de studie. Maar ik dacht: ook al word ik succesvol, ik blijf dan een mislukte student.'

Fred Wijma (40), rechten 1980-1987 / Werk: bedrijfsjurist bij projectontwikkelaar Amstelland in Nieuwegein / Huis: 2 onder 1 kapwoning in Almere / Huishouden: getrouwd met Marian (37), RUG-alumnus sociologie; dochters Luca (10), Nica (6); zoon Ezra (2) / Bruto jaarsalaris: 80.000 euro

'Ik wilde advocaat worden. Eén keer heb ik gesolliciteerd bij een advocatenkantoor. Maar ik had niet die bepaalde seminars gedaan, niet die buitenlandervaring. Verder was er op de arbeidsmarkt niet veel te beleven in die tijd. Dus toen Wilmar Bouw in Venlo vroeg of ik daar wilde werken, heb ik met mijn vriendin overlegd en zijn we 300 kilometer verderop gaan wonen. Mijn vader was administrateur bij Wilmar. Toen ik studeerde vroeg hij of ik niet eens wilde kijken naar de correspondentie van het hoofd onderhoud. Die had moeite om bepaalde juridisch getinte brieven te schrijven. Ik heb het hoofd onderhoud een paar jaar geholpen en daarna stage gelopen bij Wilmar. Voordat ik naar mijn huidige werkgever ging, heb ik nog twee banen in de bouwwereld gehad. Dat komt... zodra er voor mij financieel en functioneel een plafond in zicht komt word ik onrustig. Ik heb tot dusver steeds het geluk gehad dat er een andere werkgever was die mij met open armen wilde ontvangen. Gelukkig is de bouw een kleine wereld. Op een gegeven moment word je gebeld en dan mág je. Amstelland Ontwikkeling ontwikkelt woningen, kantoren, winkelcomplexen. Ik houd me bezig met risicobeoordeling, opmaken van contracten, afhandeling van geschillen, adviseren op elk denkbaar gebied. Vandaag heb ik een koopovereenkomst opgemaakt en geadviseerd over een groot project. Het gaat om een heel groot woongebied in een gemeente die ik niet mag noemen. Ja, de bouwwereld heeft me gepakt, ik weet niet precies waarom. Ik vind het leuk, dat gesleutel aan contracten.'

Tekst: Ellis Ellenbroek